

NEET-nuorten huomioiminen sosiaali- ja terveyspalveluja järjestettäessä

Miepä-kehittäjäverkosto 18.4.2024

Johanna Jahnukainen, kehittämispäällikkö

18.4.2024

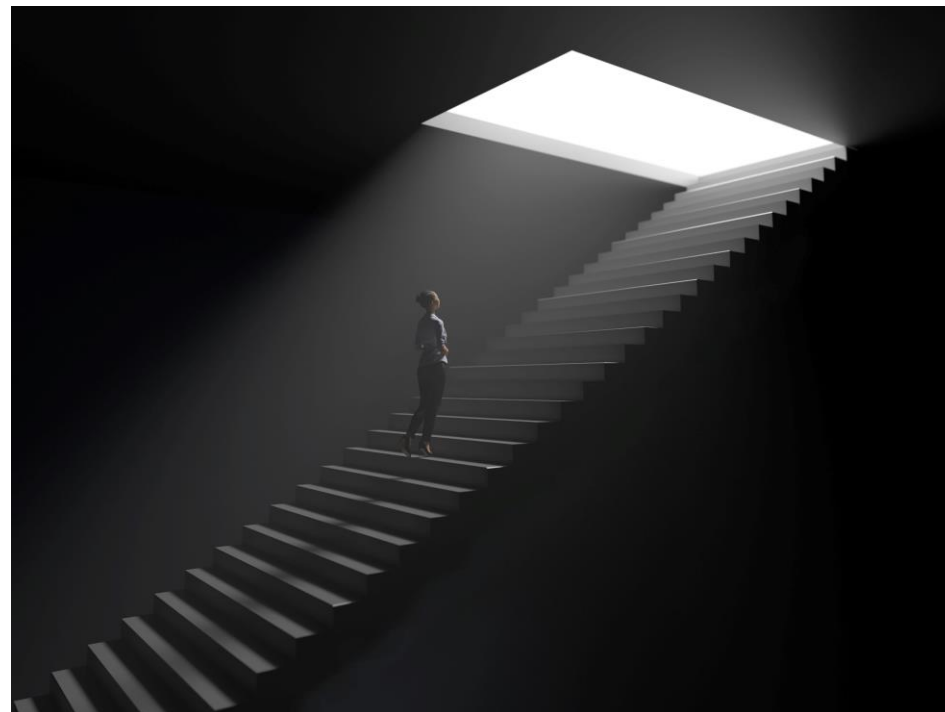
Otsikoita

Joka kymmenes jätti ammattikoulun kesken – viisi opiskelijaa kertoo nyt, mikä kuormittaa

Oppilaitoksesta eroaminen on viime vuosina lisääntynyt etenkin ammatillisessa koulutuksessa. Suurista kaupungeista en:

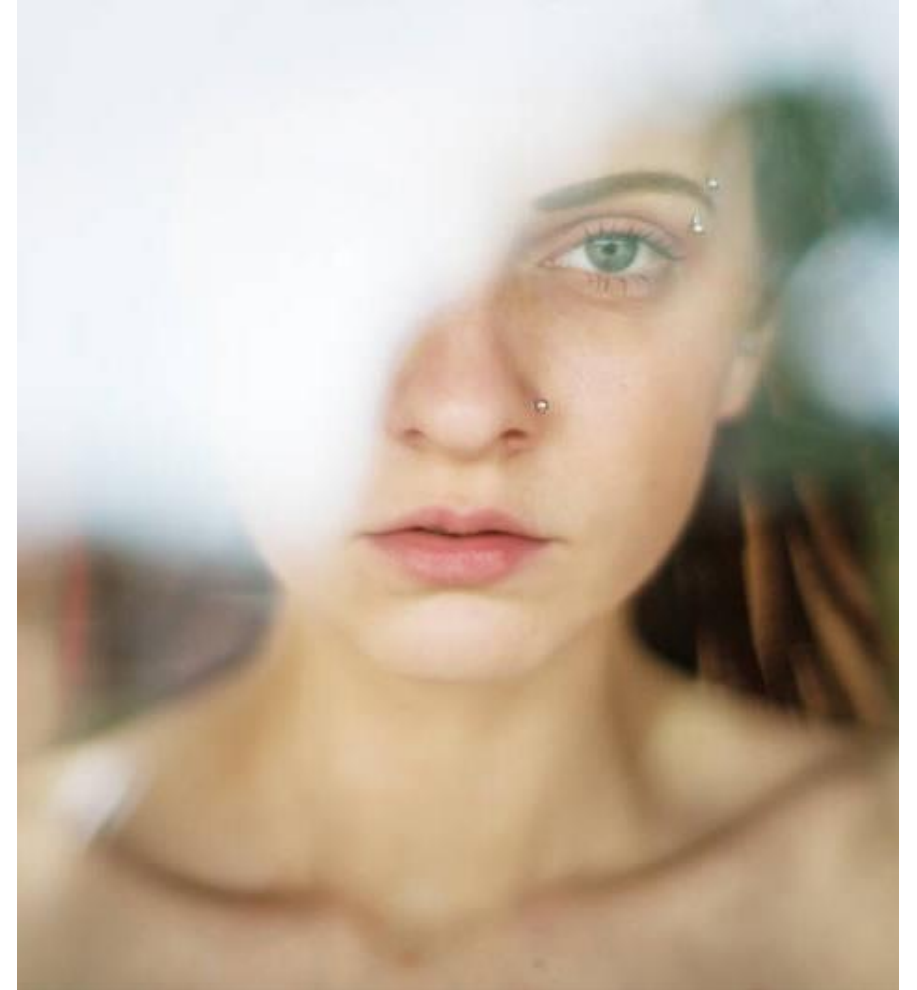
Syynä päihdeongelma tai nepsy-oireilu

Salpauksesta kerrotaan, että usein opintojen lopettamisen taustalla on sosiaalisia tai mielenterveydellisiä syitä. Myös taloudelliset syyt vaikuttavat.

Oppivelvollisuusikäiset (alle 18v)

- Keväällä 2023 perusopetuksen päättäneistä 59 934 oppivelvollisesta ilman opiskelupaikkaa oli joulukuussa 2023
  - 321 nuorta (0,5 %) ikäluokasta

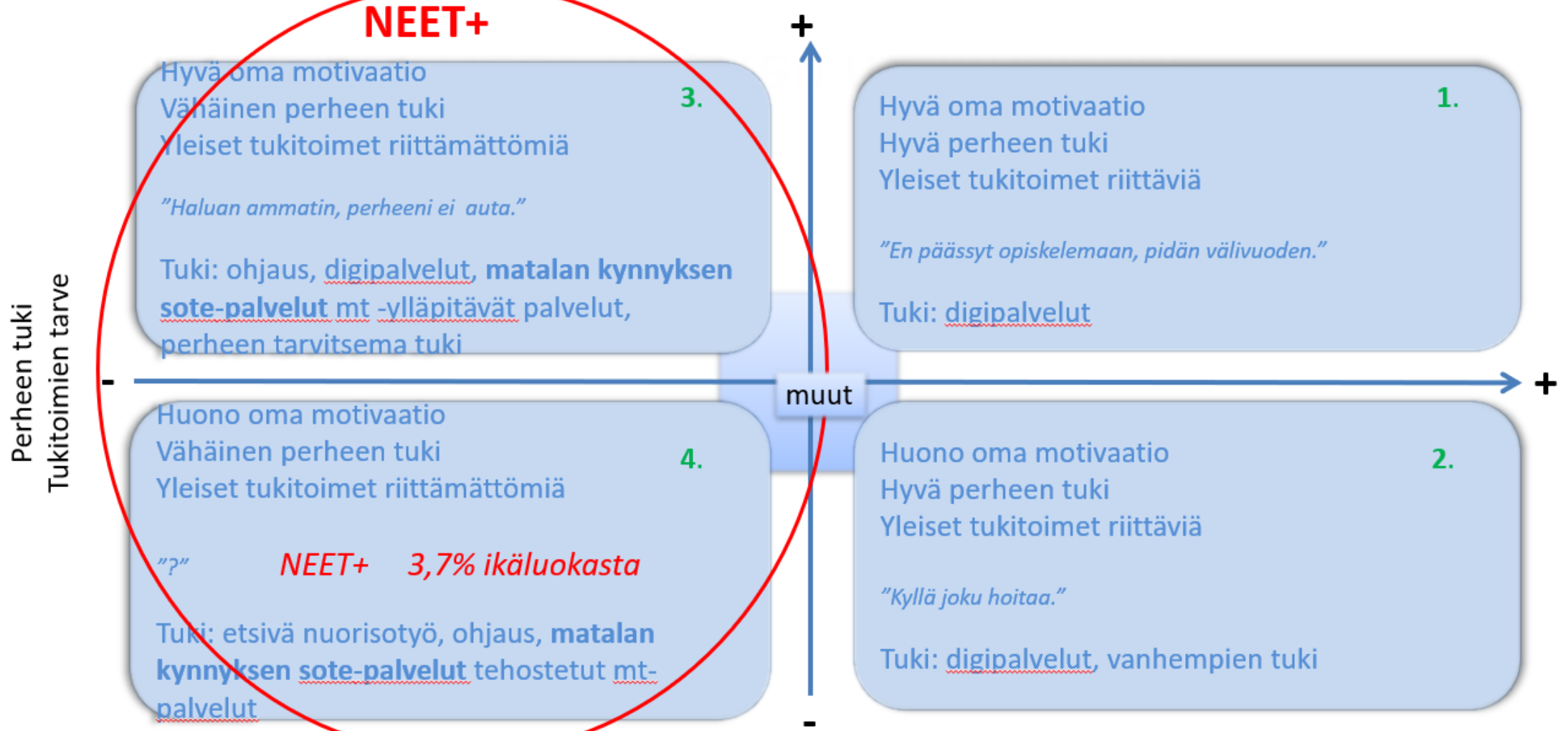
Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat NEET-nuoret, yleisyys %

	2021	2022	2023
15-29 v	9,0	9,1	9,0
15-19 v	4,0	4,3	4,3
20-24 v	10,8	10,4	10,2
25-29 v	11,8	12,3	12,0

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus

Ei-työllisten, jotka eivät ole koulutuksessa eivätkä varusmiespalvelussa, osuus ikäluokasta, %

NEET-nuorten moninaisuus

3,7 % - Paananen ym 2019

Nuoren oma motivaatio

18.4.2024

Alkuperäisidea Georg Henrik Wrede, OKM,
Jatkojalostus Tapani Kauppinen /
Piia Karjalainen, Johanna Jahnukainen, THL

Jahnukainen

Pulmakohtia

- Opiskelija vs. työssäkäyvä, työkäiset (15)18-68 – vuotiaat
- Opiskelun ja työsuhteiden monimuotoisuus
- Välissä työttömyyttä, opiskelua, kuntoutusta, harjoittelua, yrittäjänä toimimista ja välillä näitä kaikkia päällekkäin
- Statuksesta riippuen opiskeluterveydenhuollon, opiskeluhuoltopalvelujen, työterveyshuollon, perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon, 3. sektorin palvelujen piirissä.

Terveystarkastuslaki § 13 velvoite

Terveystarkastus ja terveystarkastukset:

- Hyvinvointialueen on järjestettävä
  - alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäisyä tukevaa terveystarkastusta.
  - tarpeelliset terveystarkastukset alueensa asukkaille heidän terveytensä ja hyvinvointinsa seuraamiseksi ja edistämiseksi. Terveystarkastuksen ja terveystarkastusten on tuettava työ- ja toimintakykyä ja sairauksien ehkäisyä sekä edistettävä mielenterveyttä ja elämänhallintaa.
  - Terveystarkastus ja terveystarkastukset on järjestettävä myös opiskelu- tai työterveyshuollon ulkopuolelle jääville nuorille ja työikäisille.
  - Terveystarkastuksen ja terveystarkastusten on muodostettava toiminnallinen kokonaisuus muiden hyvinvointialueen järjestämien palvelujen kanssa.

Kuinka turvata NEET-nuorelle

- kuuluvat palvelut
- jo olemassa olevat hoito-
palveluketjut
- välttää päällekkäiset palvelut
- sujuva käytäntö toimijalta toiselle
ohjaamiseen, tietosuoja huomioiden

-> nuoren näkökulmasta yhtenäiset
palvelut, nuoren palvelukokonaisuus.

Huomioita työntekijöiden näkökulmasta

”Ei oo tarkoitus kiinnittyä pitkäks aikaa, vaan jatko-ohjataan” Ammattilaisten näkökulmia nuorten palveluiden nykytilaan ja kehittämistarpeisiin hyvinvointialueilla. Hästbacka N ym. THL raportti 14/2023

Nuorten palvelut monialaisena kokonaisuutena:

Palveluiden

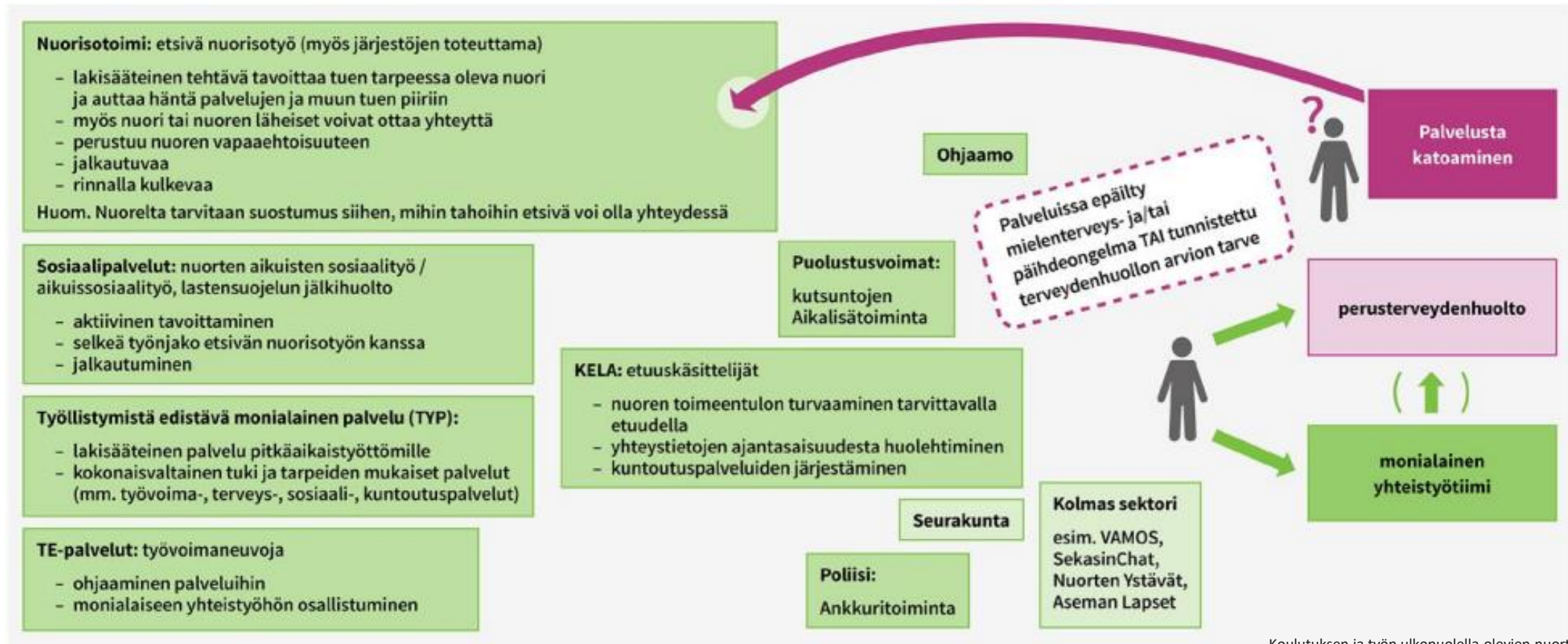
- käynnistyminen ja suhteen luominen nuoren kanssa
- eteenpäin ohjaamisen pyrkimys
- saatavuus, saavutettavuus ja sopivuus
- yhteensovittaminen

Johtopäätöksiä:

- Palveluohjaus vai arviointikaruselli
- Tarvitaan palvelu opastamaan ja tukemaan nuoria käyttämään muita palveluja
- Palvelujen määrä ei korvaa laatua

NEET-nuorten tunnistaminen, tavoittaminen ja ohjaaminen

Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien nuorten ja nuorten aikuisten mielenterveys- ja päihdehoito : Suosituksia perusterveydenhuollon toimijoille Karjalainen, Piia; Huikko, Eeva; Appelqvist-Schmidlechner, Kaija; Jahnukainen, Johanna; Manninen, Marko; Eväsoja, Minna et al. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL, 2022.

NEET-nuoret tarvitsevat erityistä tukea ja ohjausta sosiaali- ja terveystalvelujen saamisessa

- Matalan kynnyksen talvelut, joissa lähtökohtana on nuorten erityistarpeet.
- Talvelujen ja hoidon suunnittelu yhdessä tukea tarvitsevan nuoren kanssa.
- Nimetty omatyöntekijä koordinoimassa monialaisia talveluja.
- Lähi- ja etätalvelut, joissa on mahdollisuus asioida myös anonymisti.
- Talvelujen vieminen sinne, missä nuoret ovat.

Tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 9/2022 vp-041/2020
vp

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän
toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus

Onko NEET-nuorten palvelujen
yhteentoimivuudesta HVA:lla hyviä
esimerkkejä?

Laittakaa viestiä esimerkeistä
johanna.jahnukainen@thl.fi

18.4.2024

”Eduskunta edellyttää, että nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuudesta kokonaisuutena huolehditaan, kun sosiaali- ja terveystieteiden palveluiden järjestäminen siirtyy hyvinvointialueiden vastuulle. Palveluiden on toimittava yhteen riippumatta siitä, mikä taho on järjestäjänä.”

Lähteitä ja luettavaa

“Ei oo tarkoitus kiinnittyä pitkäksi aikaa, vaan jatko-ohjataan” Ammattilaisten näkökulmia Nuorten palveluiden nykytilaan ja kehittämistarpeisiin hyvinvointialueilla. Hästbacka N. ym. Raportti 14/2023 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-234-1>

Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien nuorten ja nuorten aikuisten mielenterveys- ja päihdehoito : Suosituksia perusterveydenhuollon toimijoille. Karjalainen, Piia; Huikko, Eeva; Appelqvist-Schmidlechner, Kaija; Jahnukainen, Johanna; Manninen, Marko; Eväsoja, Minna; Kautto, Tuija (2022) <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-965-8>

Näkymätön NEET -nuori sotepalveluissa THL-blogi 15.2.2023. Jahnukainen Johanna, Karjalainen Piia. <https://blogi.thl.fi/nakymaton-neet-nuori-sotepalveluissa/>

Vaikuttavammat mielenterveyspalvelut lapsille ja nuorille : toimenpidesuositus. Aalto-Setälä, Terhi; Huikko, Eeva; Peltola, Katriina (2023) <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-070-5>

Tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 9/2022 vp-O41/2020 vp

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujärjestelmän toimivuus ja palveluiden vaikuttavuus <https://www.edilex.fi/mt/trvm20220009>

Kiitos

johanna.jahnukainen@thl.fi

